

Anslag 2:4 Krisberedskap 2015

Utveckling av Norr- och Västerbottens kommuners
förmåga att kommunicera geodata
för samverkan vid kriser
- en del av den Digitala agendan

Projektsammanfattning

- Projektet riktar sig mot kommunerna i Norr- och Västerbotten och syftar till att stärka kommunernas förmåga att inom ramen för det geografiska områdesansvaret höja kunskapen och förmågan att använda digital geodata före, under och efter en kris
- Geodata är ett viktigt verktyg för att kunna visualisera lägesbilder både för den egna organisationen men också i samverkan med andra aktörer
- Samlade lägesbilder är en viktig förutsättning för att agera mer samordnat vid kriser och för att stärka krisberedskapen i länen.
- Med digital samverkan ökar säkerheten eftersom enhetlig geodatastruktur och metodik används av alla inblandade. Digital samverkan är en av förutsättningarna för en samlad aktuell lägesbild för all planering och krishantering.

Målet med projektet

- Målet med projektet är att samtliga kommuner ska ha ökat sin förmåga att använda och kommunicera geodata
  - Genom att bygga upp kompetens och grundstruktur för en gemensam geodataanvändning kan en mängd goda effekter för krisberedskap och samverkan uppnås
  - Utbyte och förmedling av geodata ska kunna utföras på ett effektivt och korrekt sätt

Vad ska göras?

Inom ramen för projektet ska följande göras:

- Kartlägga och upprätta en handlingsplan för att förbättra kommunernas förmåga att hantera och samverka inom geodataområdet
- Utbildningsinsatser för att höja kompetens och förståelsen för användningen av geodata före, under och efter en kris
- Praktisk tillämpning/träning
- Framtagande av individuella åtgärdsplaner/rekommendationer

Behovsbeskrivning

- Gemensamma referenssystem och enhetliga geodata
- Kommunerna i norra regionens inland står med stora utmaningar; Minskande invånarantal, små resurser, svårt att få/behålla kompetens, stora geografiska avstånd, stora geografiska ytor ytor
- Geodata och digital samverkan är ett viktiga verktyg
- En digital samverkan ställer mycket stora och i vissa fall helt orimliga krav på framför allt de mindre inlandskommunerna. Krav i form av:
  - helt ny kompetens
  - grundläggande förutsättningar som systemstöd för att möjliggöra digitalt utbyte
  - nationella referenssystem för att underlätta geodatautbyte med andra
  - enhetliga geodata mellan kommunerna och Lantmäteriet
  - en intern struktur på informationen
  - möjligheter att nyttja geodatatjänster
  - moderna system som stödjer den teknik som idag finns tillgänglig

I övrigt finns det också ett stort behov av digital samverkan inom olika områden för förberedande krishantering såsom plan och bostad, miljöskyddsfrågor och klimatanpassning

Mål och resultat

- Projekt mål

Målet med projektet är att samtliga kommuner i Norrbotten och Västerbotten har ökat sin förmåga att använda och kommunicera geodata före, under och efter en kris

Delmål 1:

En handlingsplan finns framtagen innehållande aktiviteter för att förbättra kommunernas förmåga att hantera och samverka inom geodataområdet, före, under och efter en kris

Delmål 2:

Samtliga kommuner i Norrbotten och Västerbotten har en grundläggande kompetens och förståelse för den digitala samverkan vid kris, vikten av enhetliga referenssystem och enhetliga geodata

Delmål 3:

Kommunerna i Norr- och Västerbotten har ökat sin förmåga att sammanställa och delge digitala geodata genom träning

Delmål 4:

Kommunen har en individuell åtgärdsplan /rekommendation för fortsatt arbete och utveckling av geodata användningen

Mål och resultat

- Resultat

Delmål 1 - Resultat

Rapportsammanställning av kartläggningen över nuläget och förslag på utbildningsinsats

- Kartläggning
- Analys
- Handlingsplan

Delmål 2 - Resultat

- Genomfört övergripande informationsinsatser till kommunala politiker och beslutsfattare
- Genomfört målgruppsanpassade utbildningar utifrån de behov/nivå delmål 1 har levererat
- Genomfört workshops för att öka förståelsen och vikten av geodata som verktyg för att visualisera den samlade lägesbilden

Kommunerna har ökat sin förmåga inom

- Hur kommunens arbete inom geodataområdet kan organiseras, inklusive möjlighet till kommun- och/eller länsöverskridande samverkan
- Verktyg för att arbeta med geodata
- Geodatastruktur, geodatatjänster mm.
- Rutiner/processer för ajourhållning mm.

Mål och resultat

- Resultat

Delmål 3 - Resultat

- Kommunerna har genom träning höjt sin kunskap och förmåga att hantera och kommunicera med geodata.
- Kommunerna har ökat sin förmåga inom:
  - Geodatainformationens betydelse och hur den interna strukturen för detta kan byggas upp
  - Nyttor och möjligheter att använda digitala geodata i krisberedskap
  - Arbetsflöden och rutiner i den digitala samverkan

Delmål 4 - Resultat

- Kommunen ska efter avslutat projekt ha grundläggande kunskap om vilken strategi kommunen ska ha för fortsatt arbete, så att arbetet upprätthålls och utvecklas.
- Kommunerna har ökat sin förmåga att med stöd av geodata förebygga och hantera allvarliga olyckor och kriser

Projektplan 2015 - Aktiviteter

Delmål 1 - Kartläggning av problembild

- Inhämtning av fakta om kommunernas arbete med geodata före, under och efter en kris
- Analys av behov av utbildningsinsatser i kommunerna

Kartläggningen ska visa på förmåga,
vilken förmåga finns internt/externt att leva upp till kraven.

Hur gör kommunen idag?

- Utredning av hur digitala geodata används före under och efter en kris i länen
- Analys av kartläggningsresultat för att se vilka kommuner som har behov och av kompetenshöjning och riktat stöd

Uppföljning och utvärdering av 2015 års aktiviteter. Årsrapport för 2015

Projektplan 2016 - Aktiviteter

Delmål 1 - Analys och rapportsammanställning

- Utarbetande av förslag till handlingsplan, samt remiss av denna till berörda
  - Workshop med referensgrupp (Resultat -Handlingsplan -Prioriteringar)
  - Fastställande av handlingsplan

Delmål 2 - Grundläggande kompetens (medvetandegöra)

- Övergripande informationsinsats riktad till beslutsfattare i de nämnder i kommunerna som är kopplade till området
  - Skapa förståelse för geodataanvändning och dess vikt för att utveckla regionen inom områdena samhällsbyggnad och krisberedskap
  - Visa på behovet av enhetliga referenssystem
  - Visa på nyttor, goda exempel och möjligheter inom områdena
- Utbildning och lärande för GIS-samordnare/strateg, beredskapssamordnare samt verksamhetsansvariga handläggare
  - Grundutbildning allmän (ej verktygsbaserad) för utvalda kommuner
  - Behovs-/situationsanpassad utbildning

Uppföljning och utvärdering av 2016 års aktiviteter. Årsrapport för 2016

Projektplan 2017 - Aktiviteter

Delmål 3 - Genomförande av utvecklingsinsatser

- Ett träningstillfälle kring användningen av geodata vid kris ska erbjudas de kommuner som genomgått utbildning
- Utarbeta ett träningspaket med utgångspunkt från behov och möjligheter som framkommit under projektets gång
- Uppföljning och utvärdering

Delmål 4 - Individuella handlingsplaner

- Med utgångspunkt från resultat av kartläggningen och nyförvärvade kunskaper tas individuella åtgärdsplaner fram, detta sker i samråd med kommunerna

Uppföljning och utvärdering av 2017 års aktiviteter. Slutrapport

Implementering av resultat

Ett resultat av projektet är att kommunen efter avslutat projekt har en individuell handlingsplan, ökad medvetenhet, kompetens och insikt om vad de själva kan göra och hur de når dit. Den individuella handlingsplanen är ett viktigt redskap för att arbeta mer strategiskt

- Kommunerna ansvarar själv för det fortsatta arbetet och eventuella investeringar
- Genom att öka förståelsen inom geodataområdet och vikten av digital samverkan och krisberedskap kommer även andra kommunala verksamhetsområden att gynnas. Det genomförda arbetet kan tillvaratas även inom andra förvaltningar inom en kommun och förhoppningsvis har även andra samverkansformer hunnit bildas under projektets gång. Kommunerna har hittat samverkansparter och kan dela på gemensamma resurser.
- I övrigt finns det också ett stort behov av digital samverkan inom olika krisförebyggande områden såsom plan och bostad, miljöskyddsfrågor och klimatanpassning.

Ytterligare förväntade positiva effekter

- Kommunerna ser nytta av geodata användning i fler sammanhang i den dagliga verksamheten
- Samverkansförmågan mellan kommunerna och andra aktörer har ökat
- Geodatastrategin kan växa och omfatta även andra områden i den kommunala verksamheten
- Utbildningstillfällen bidrar även till nya nätverk vilket kan leda till nya samverkansformer kommunerna emellan, eventuellt kan man ha gemensamma resurser

Kunskapsåterföring

- Med den ökade kompetensen kan kommunerna ta del av och få större nytta av den digitala samverkan. De får även en grundläggande förståelse för behovet av enhetliga geodata för att utbyta och nyttja data framförallt över större geografiska områden där flera informationsägares information ingår
- Regionala myndigheter tillsammans med kommunerna får exempelvis enklare/snabbare än idag tillgång till kvalitetsdeklarerade beslutsunderlag i sin myndighetsutövning
- Genom att bygga upp kompetens och grundstruktur för en gemensam geodataanvändning kan en mängd goda effekter för krisberedskap och samverkan uppnås. Utbyte och förmedling av geodata kan utföras på ett effektivt och korrekt sätt. Geodata är ett viktigt verktyg för att kunna visualisera lägesbilder både för den egna organisationen men också i samverkan med andra aktörer
- Samlade lägesbilder är en viktig förutsättning för att agera mer samordnat vid kriser och för att stärka krisberedskapen i länen. Kommunernas stärkta förmåga att använda digitala geodata före, under och efter en kris kan även utveckla den digitala samverkan inom flera olika krisförebyggande områden såsom plan och bostad, miljöskyddsfrågor och klimatanpassning

